

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI VA
BAHOLASH MEZONI

60112200 – «Jismoniy madaniyat» ta‘lim yo‘nalishi uchun
(Kunduzgi, kechki va sirtqi ta‘lim shakllari uchun)

«Jismoniy tarbiya» fani
(Yengil atletika)

Dastur Buxoro davlat pedagogika instituti o'quv-uslubiy kengashida ko'rib chiqilgan va ma'qullangan. 2023-yil 6-iyuldagi navbatdan tashqari majlis bayoni.

Tuzuvchilar:

- M.J. Abdullayev - BuxDPI, "Jismoniy madaniyat" fakulteti dekani, pedagogika fanlari doktori (DSc), professor.
- U.R.Radjapov - Nizomiy nomidagi TDPU, "Jismoniy tarbiya va sport" kafedراسi mudiri, professor.
- R.R. Raxmonov - BuxDU "Sport faoliyati" kafedراسi dotsenti.
- F.S. Fazliddinov - BuxDPI, "Jismoniy tarbiya va sport" kafedراسi dotsenti
- A.K. Ibragimov - BuxDPI, "Jismoniy tarbiya va sport" kafedراسi mudiri v.v.b., dotsent.
- Ya.Z. Fayziyev - BuxDPI, "Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti" kafedراسi mudiri, mudiri v.v.b., dotsent.
- B.X. Xamroyev - BuxDPI, "Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti" kafedراسi o'qituvchisi;
- O.A. Tursunov - BuxDPI, "Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti" kafedراسi o'qituvchisi.
- G'.K. Saidov - BuxDPI, "Jismoniy madaniyat nazariyasi va uslubiyoti" kafedراسi o'qituvchisi.

Taqrizchilar:

- B.B. Ma'murov - BuxDU Jismoniy madaniyat fakulteti dekani, pedagogika fanlari doktori, professor.
- A.E. Sattorov - BuxDU "Sport faoliyati" kafedراسi mudiri, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.
- X.N. Xakimov - BuxDU Jismoniy madaniyat fakulteti dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi
Buxoro davlat pedagogika instituti
60112200 – «Jismoniy madaniyat» ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha kasbiy (ijodiy)
imtihon o‘tkazish mezonlari va dasturi

Kirish

Mustaqil O‘zbekiston Respublikasida aholining, ayniqsa yosh avlodning salomatligini saqlash, jismoniy madaniyat va sportni rivojlantirish masalalariga katta e’tibor berib kelinmoqda.

Mamlakatimizda mazkur soha rivojiga qaratilgan qator me’yoriy-huquqiy hujjatlar qabul qilingan va jadallikda hayotga tatbiq etib kelinmoqda. Jumladan O‘zbekiston Respublikasining «Jismoniy tarbiya va sport to‘g‘risida»gi, «Ta’lim to‘g‘risida»gi qonunlari, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 3-iyundagi PQ-3031-sonli “Jismoniy tarbiya va ommaviy sportni yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining «Jismoniy tarbiya va sport sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida»gi 2018-yil 5-martdagi PF-5368-sonli farmoni, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 18-dekabrda PQ-4063-sonli “Yuqumli bo‘lmagan kasalliklar profilaktikasi, sog‘lom turmush tarzini qo‘llab-quvvatlash va aholining jismoniy faolligi darajasini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 29 yanvardagi 65-sonli «O‘zbekistonda sog‘lom turmush tarzini keng targ‘ib qilish va aholini jismoniy tarbiya va ommaviy sportga jalb etish to‘g‘risida»gi qarori, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 30-oktyabrda PQ-4881-sonli Qarori shular jumlasidandir.

60112200 – «Jismoniy madaniyat» ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha kasbiy (ijodiy) imtihon dasturi umumiy o‘rta va o‘rta maxsus kasb-hunar ta’limi jismoniy tarbiya dasturlari asosida tuzilgan bo‘lib, abituriyentlarning jismoniy mashqlarni bajarishdagi amaliy harakat ko‘nikma va malakalarini darajasini aniqlash hamda baholashga mo‘ljallangan.

Dasturda kasbiy (ijodiy) imtihonni o‘tkazish tartibi, abituriyentlarning bilim, ko‘nikma va malakalariga qo‘yilgan talablar hamda ularni baholash mezonlari o‘z aksini topgan.

Dasturning maqsadi va vazifalari

Dasturning asosiy maqsadi – abituriyentlarning jismoniy tarbiya fanidan egallagan bilim, ko‘nikma va malakalari (yengil atletika turlari bo‘yicha maxsus tayyorgarlik) holati darajasini belgilangan mezonlar asosida aniqlash hamda baholashdan iboratdir.

Dasturda jismoniy tarbiya fanidan kasbiy (ijodiy) imtihon jarayonida quyidagi vazifalarni amalga oshirish koʻzda tutilgan.

Yengil atletika turlari boʻyicha;

- 100 metrga yugurish boʻyicha sinov-nazorat mashqini tashkil qilish va oʻtkazish;

- 1000 metrga yugurish boʻyicha sinov-nazorat mashqini tashkil qilish va oʻtkazish.

Kasbiy (ijodiy) imtihon uchun – **156 ball** ajratilgan boʻlib, turlar boʻyicha ballar quyidagicha taqsimlangan:

1. 100 metrga yugurish – 78 ball
2. 1000 metrga yugurish – 78 ball

Kasbiy (ijodiy) imtihonni oʻtkazish va mashqlarni bajarish tartibi

Barcha imtihon sinovlariga abituriyentlar oʻzi bilan sport kiyimi (ust-bosh kiyim, sport poyabzali) hamda shaxsini tasdiqlovchi hujjatlarini (pasport, qabul hayʼati tomonidan berilgan tilxat va ruxsatnoma) olib kelishi va imtihon komissiyasiga taqdim etishi shart, aks holda abituriyent imtihonga qoʻyilmaydi.

Kasbiy (ijodiy) imtihon sinovlari bir kun davomida (***kuni va vaqti koʻrsatilgan holda tasdiqlangan jadval asosida***) belgilangan muddatlarda oʻtkaziladi.

Yengil atletika turlari boʻyicha:

100 metrga yugurish. Pastki start. Abituriyentlar roʻyxatga koʻra yugurish uchun 2 kishidan ajratiladi. Ushbu mashqni bajarish uchun har bir abituriyentga bir martadan urinish beriladi. Yugurish vaqtida har bir abituriyent oʻziga belgilangan yoʻlakdan yugurishi shart. Boshqa yoʻlakka oʻtib ketsa va yonida yugurayotgan sherigiga halaqit bersa natija hisobga olinmaydi.

1000 metrga yugurish. Yuqori start. Har bir yugurishda 6-10 nafar abituriyent qatnashadi. Start va finish chiziqlari joylari aniq belgilangan boʻlishi shart. Masofani bosib oʻtish davomida yugurishdan yurish holatiga oʻtgan yoki yugurish yoʻlagidan chiqib ketgan abituriyentning natijasi hisobga olinmaydi.

**Yengil atletika bo'yicha 100 va 1000 metrga yugurish qobiliyatini aniqlash
yuzasidan kasbiy (ijodiy) imtihonning baholash
MEZONLARI**

1. YENGIL ATLETIKA – 156 ball

(Erkaklar)

№	Sinov-nazorat mashqlarini topshirish me'yorlari (erkaklar uchun)			
	100 metrga yugurish (soniya hisobida) maksimal 78 ball		1000 metrga yugurish (daqqa va soniya hisobida) maksimal 78 ball	
	Natijalar	Ballar	Natijalar	Ballar
1.	11,49 va undan yaxshi	78	2,44 va undan yaxshi	78
2.	11,50	77	2,46	77
3.	11,55	76	2,48	76
4.	11,60	75	2,50	75
5.	11,65	74	2,52	74
6.	11,70	73	2,54	73
7.	11,75	72	2,56	72
8.	11,80	71	2,58	71
9.	11,85	70	3,00	70
10.	11,90	69	3,02	69
11.	11,95	68	3,04	68
12.	12,00	67	3,06	67
13.	12,05	66	3,08	66
14.	12,10	65	3,10	65
15.	12,15	64	3,12	64
16.	12,20	63	3,14	63
17.	12,25	62	3,16	62
18.	12,30	61	3,18	61
19.	12,35	60	3,20	60
20.	12,40	59	3,22	59
21.	12,45	58	3,24	58
22.	12,50	57	3,26	57
23.	12,55	56	3,28	56
24.	12,60	55	3,30	55
25.	12,65	54	3,32	54
26.	12,70	53	3,34	53
27.	12,75	52	3,36	52
28.	12,80	51	3,38	51
29.	12,85	50	3,40	50
30.	12,90	49	3,42	49
31.	12,95	48	3,44	48
32.	13,00	47	3,46	47
33.	13,05	46	3,48	46
34.	13,10	45	3,50	45

35.	13,15	44	3,52	44
36.	13,20	43	3,54	43
37.	13,25	42	3,56	42
38.	13,30	41	3,58	41
39.	13,35	40	4,00	40
40.	13,40	39	4,02	39
41.	13,45	38	4,04	38
42.	13,50	37	4,06	37
43.	13,55	36	4,08	36
44.	13,60	35	4,10	35
45.	13,65	34	4,12	34
46.	13,70	33	4,14	33
47.	13,75	32	4,16	32
48.	13,80	31	4,18	31
49.	13,85	30	4,20	30
50.	13,90	29	4,22	29
51.	13,95	28	4,24	28
52.	14,00	27	4,26	27
53.	14,05	26	4,28	26
54.	14,10	25	4,30	25
55.	14,15	24	4,32	24
56.	14,20	23	4,34	23
57.	14,25	22	4,36	22
58.	14,30	21	4,38	21
59.	14,35	20	4,40	20
60.	14,40	19	4,42	19
61.	14,45	18	4,44	18
62.	14,50	17	4,46	17
63.	14,55	16	4,48	16
64.	14,60	15	4,49	15
65.	14,65	14	4,50	14
66.	14,70	13	4,51	13
67.	14,75	12	4,52	12
68.	14,80	11	4,53	11
69.	14,85	10	4,54	10
70.	14,90	9	4,55	9
71.	14,95	8	4,56	8
72.	15,00	7	4,57	7
73.	15,05	6	4,58	6
74.	15,10	5	4,59	5
75.	15,15	4	5,00	4
76.	15,20	3	5,01	3
77.	15,25	2	5,02	2
78.	15,30	1	5,03	1
79.	15,31 va undan ko'p	0	5,04 va undan ko'p	0

YENGIL ATLETIKA
(Ayollar)

№	Sinov-nazorat mashqlarini topshirish me'yorlari (ayollar uchun)			
	100 metrga yugurish (soniya hisobida) maksimal 78 ball		1000 metrga yugurish (daqiq va soniya hisobida) maksimal 78 ball	
	Natijalar	Ballar	Natijalar	Ballar
1.	13,49 va undan yaxshi	78	3,10 va undan yaxshi	78
2.	13,50	77	3,12	77
3.	13,55	76	3,14	76
4.	13,60	75	3,16	75
5.	13,65	74	3,18	74
6.	13,70	73	3,20	73
7.	13,75	72	3,22	72
8.	13,80	71	3,24	71
9.	13,85	70	3,26	70
10.	13,90	69	3,28	69
11.	13,95	68	3,30	68
12.	14,00	67	3,32	67
13.	14,05	66	3,34	66
14.	14,10	65	3,36	65
15.	14,15	64	3,38	64
16.	14,20	63	3,40	63
17.	14,25	62	3,42	62
18.	14,30	61	3,44	61
19.	14,35	60	3,46	60
20.	14,40	59	3,48	59
21.	14,45	58	3,50	58
22.	14,50	57	3,52	57
23.	14,55	56	3,54	56
24.	14,60	55	3,56	55
25.	14,65	54	3,58	54
26.	14,70	53	4,00	53
27.	14,75	52	4,02	52
28.	14,80	51	4,04	51
29.	14,85	50	4,06	50
30.	14,90	49	4,08	49
31.	14,95	48	4,10	48
32.	15,00	47	4,12	47
33.	15,05	46	4,14	46
34.	15,10	45	4,16	45
35.	15,15	44	4,18	44
36.	15,20	43	4,20	43
37.	15,25	42	4,22	42
38.	15,30	41	4,24	41
39.	15,35	40	4,26	40
40.	15,40	39	4,28	39

41.	15,45	38	4,30	38
42.	15,50	37	4,32	37
43.	15,55	36	4,34	36
44.	15,60	35	4,36	35
45.	15,65	34	4,38	34
46.	15,70	33	4,40	33
47.	15,75	32	4,42	32
48.	15,80	31	4,44	31
49.	15,85	30	4,46	30
50.	15,90	29	4,48	29
51.	15,95	28	4,50	28
52.	16,00	27	4,52	27
53.	16,05	26	4,54	26
54.	16,10	25	4,56	25
55.	16,15	24	4,58	24
56.	16,20	23	5,00	23
57.	16,25	22	5,02	22
58.	16,30	21	5,04	21
59.	16,35	20	5,06	20
60.	16,40	19	5,08	19
61.	16,45	18	5,10	18
62.	16,50	17	5,12	17
63.	16,55	16	5,14	16
64.	16,60	15	5,15	15
65.	16,65	14	5,16	14
66.	16,70	13	5,17	13
67.	16,75	12	5,18	12
68.	16,80	11	5,19	11
69.	16,85	10	5,20	10
70.	16,90	9	5,21	9
71.	16,95	8	5,22	8
72.	17,00	7	5,23	7
73.	17,05	6	5,24	6
74.	17,10	5	5,25	5
75.	17,15	4	5,26	4
76.	17,20	3	5,27	3
77.	17,25	2	5,28	2
78.	17,30	1	5,29	1
79.	17,31 va undan ko'p	0	5,30 va undan ko'p	0

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar ijodiy imtihon natijalari bo'yicha universitet qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay'atiga imtihon natijalari e'lon qilingandan so'ng 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmuni faqat o'zlarining to'plagan ballari yuzasidan bo'lsa qabul qilinadi.

Apellyatsiya komissiyasi a'zolari oliy ta'lim muassasasi rektori buyrug'i bilan tasdiqlanadi.